

Підготовка регіональних стратегій розвитку
на 2021-2027 рр. із застосуванням підходів
смарт-спеціалізації

Василь Кашевський
Черкаси, липень 2018

Сутність RIS3 – дослідницькі та інноваційні стратегії розумної спеціалізації

Розумна спеціалізація це концентрація державних ресурсів в інвестиції у сферу знань за окремими видами діяльності для посилення або розвитку порівняльних переваг у існуючих або нових сферах.

Наукова, технологічна та економічна спеціалізація у розвитку порівняльних переваг та стимулювання економічного зростання

Аналіз політики для визначення сфер сучасної або майбутньої порівняльної переваги

Управлінський підхід з ключовою роллю регіонів, приватних зацікавлених сторін та підприємців у перетворенні S3 в економічні та соціальні вигоди

Попередня обумовленість RIS3

Країни-члени ЄС і регіони повинні мати стратегії RIS3 перш ніж їхні операційні програми, що підтримують інвестиції в дослідження і наукові розробки, будуть затверджені.

Жоден регіон не отримає коштів ЄС на регіональний розвиток, поки не затвердить стратегію RIS3 та не погодить її з Європейською комісією.

Вплив RIS3

RIS3 справляє позитивний вплив на:

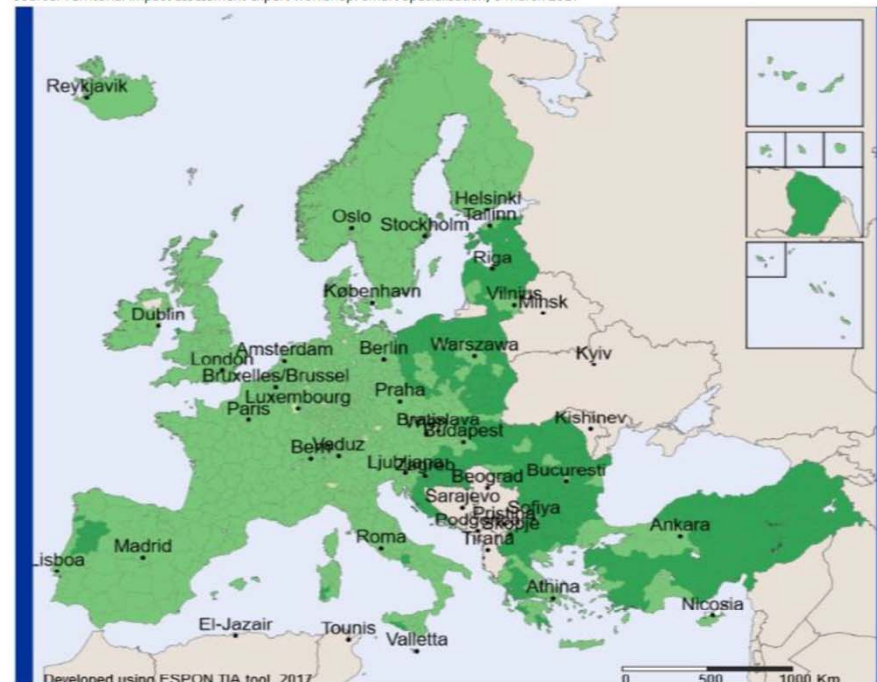
- Співпрацю МСП
- Економічне зростання (ВВП на душу населення)

і в меншій мірі на:

- Зайнятість
- Ефективність уряду

Map 1: Economic growth (GDP/capita)

Source: Territorial impact assessment expert workshop: Smart Specialisation, 6 March 2017

Developed using ESPON TIA tool, 2017
EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE
Regional level: NUTS3
Source: ESPON Database
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

LEGEND

Positive values

- Minor impact
- Moderate impact
- High impact
- Very high impact

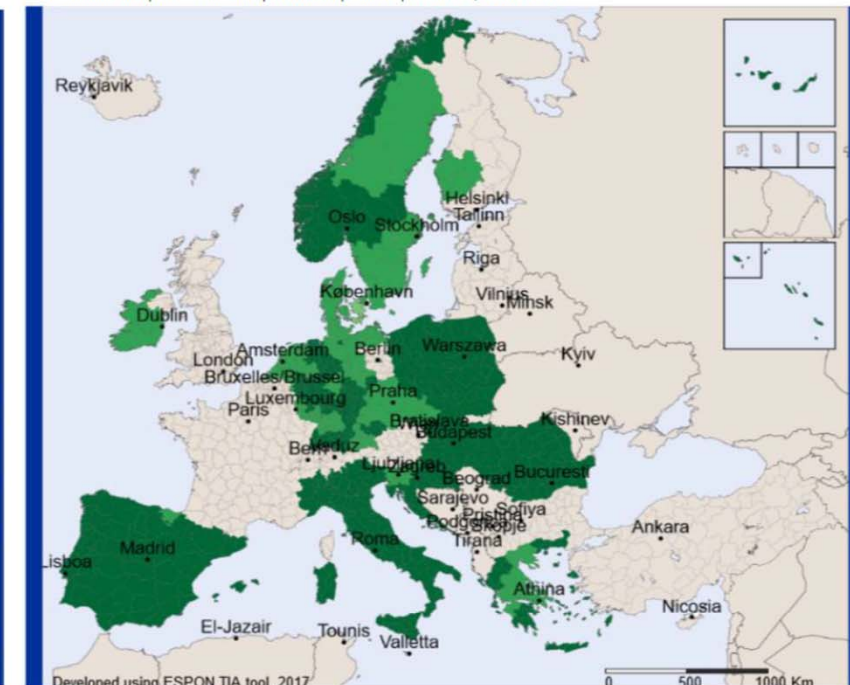
Negative values

- Minor impact
- Moderate impact
- High impact
- Very high impact

- No impact
- No data available

Map 3: SME collaboration with others

Source: Territorial impact assessment expert workshop: Smart Specialisation, 6 March 2017

Developed using ESPON TIA tool, 2017
EUROPEAN UNION
Part-financed by the European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE
Regional level: NUTS3
Source: ESPON Database
© EuroGeographics Association for administrative boundaries

LEGEND

Positive values

- Minor impact
- Moderate impact
- High impact
- Very high impact

Negative values

- Minor impact
- Moderate impact
- High impact
- Very high impact

- No impact
- No data available

<https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Territorial-impact-assessment/smart-specialisation.pdf>

Стандартні кроки для розробки національних / регіональних RIS3

1. **Аналіз національного та регіонального контексту і потенціалу для інновацій**
2. **Заснування надійної та інклюзивної структури управління**
3. **Вироблення спільного бачення щодо майбутнього країни / регіону**
4. **Вибір обмеженого числа пріоритетів національного / регіонального розвитку**
5. **Створення відповідного комбінування політики**
6. **Інтеграція механізмів моніторингу та оцінки.**

**Взаємопов'язані
Нелінійні
Вичерпні та комплексні
Діагностичні та директивні
На основі консенсусу**

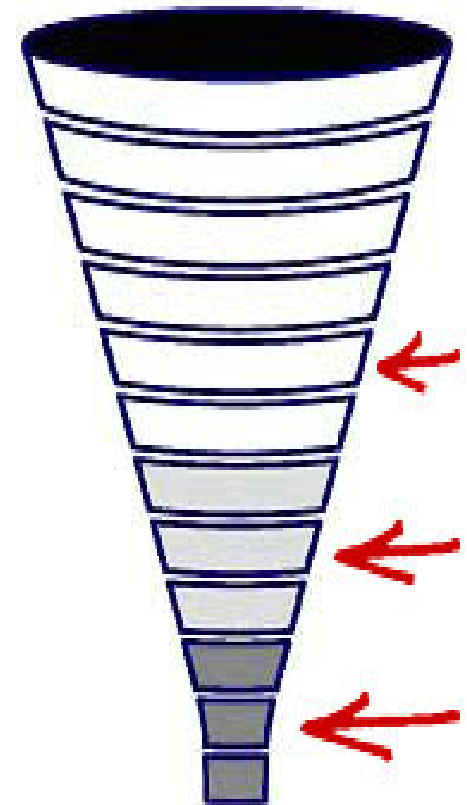
Вибір обмеженої кількості пріоритетів національного / регіонального розвитку

Пріоритети повинні:

- визначати **конкретні та досяжні цілі**,
- Цілі повинні ґрунтуватися на сучасних та майбутніх конкурентних перевагах та потенціал досконалості, виходячи з аналізу регіонального потенціалу для інноваційної **диференціації (спеціалізації)**.
- **На додаток до технологічних, галузевих або міжгалузевих пріоритетних сфер, необхідно визначити горизонтальні пріоритети.** Вони можуть включати розповсюдження та / або застосування ключових високоефективних технологій, аспекти, пов'язані із соціальною інновацією або фінансування зростання новостворених компаній, особливо інноваційних компаній.

Основні критерії для вибору діапазону можливих пріоритетних областей :

- наявність ключових активів та можливостей (у тому числі спеціалізованих навичок та резервів робочої сили), якщо це можливо, творче поєднання цих факторів (міжсекторальних, міжкластерних).
- диверсифікаційний потенціал цих секторів, міжсекторальних галузей чи доменів, критична маса та / або критичний потенціал у кожному секторі.
- міжнародне становище регіону в якості локального вузла в глобальних виробничо-збутових ланцюжках.

Приклад інструментів RIS3

Заходи реформування системи досліджень та інновацій:

- Поліпшення структури і функціонування залучених органів, установ і їх координація (питання управління)
- Розробка національної стратегії / політики досліджень та інновацій
- Створення системи побудови дослідницько-інноваційної інфраструктури
- Аудит науково-дослідницької системи
- Реформа системи фінансування наукових досліджень, розробок та інновацій; Створення системи стимулювання наукових досліджень, розробок та інновацій
- Впровадження системи оцінки вищих навчальних закладів щодо їх науково-дослідницької діяльності
- Розробка план розвитку людських ресурсів для інновацій
- Запровадження системи передачі технологій
- Зміни в нормативно-правовій базі, пов'язані з системними заходами
- ...

Регіональні інноваційні заходи:

- Фонд підтримки технології, стимулювання наукових досліджень і розробок / підтримка / гранти
- Підтримка науково-дослідних центрів
- Підтримка розвитку інфраструктури
- Людський капітал для сфери науки і техніки
- Державно-приватне партнерство у сфері інновацій
- Дослідницькі мережі / полюси
- Центри компетенції
- Нове покоління наукових і технологічних парків і кластерів
- Венчурний і стартовий капітал
- Схеми гарантування для фінансування інновацій
- Наукові парки
- Офіси, схеми та брокери передачі технологій
- ...

Інноваційні заходи, спрямовані на МСП:

- Міжнародні схеми передачі технології
- Програми мобільності
- Підтримка створення мереж фірм
- Кластерна політика
- Посередники
- Інноваційні ваучери
- Консультативні послуги з управління
- Інкубатори з «м'якою» підтримки
- «Проактивні» технологічні центри
- Аудит, моніторинг потреб
- Консультування з питань інновацій / інноваційний менеджмент
- Система збору техніко-економічної інформації
- ...

Приклади регіональних пріоритетів RIS3 з Віденської столичної зони (Австрія)

Сфера дій 1: Привабливе розташування для дослідників і бізнесу

<p>Просування стартапів</p> <p>Забезпечує відмінні умови для молодих вчених та викладачів в університетах</p> <p>Подальше застосування «гостинного підходу»</p> <p>Продовжує займати активну позицію у врахуванні гендерних факторів та заохоченні жінок</p>	Загальні інновації
<p>Подальший розвиток фокусних областей РТІ :</p> <p>Науки про життя / медицина</p> <p>Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ)</p> <p>Творча індустрія / медіа.</p>	Основні розумні
<p>Важливі потенційні області РТІ:</p> <p>Математика та фізика,</p> <p>Гуманітарні науки, соціальні і культурні дослідження.</p>	Потенційні розумні

Приклади **проектів** RIS3 Підляське, Сілезьке воєводства (Польща)

Приклади інвестиційних проектів на підприємствах, що підтримують регіональні та розумні спеціалізації:

- Модернізація дослідницького устаткування інноваційного центру Медичної академії ...
- Інкубатор "Академічне підприємництво та вибрані технології"...
- Промислові дослідження "інформаційні екосистеми" доріг ...
- Прискорення інновацій, співпраці та академічного підприємництва...
- Інвестиції в дослідне лабораторне обладнання для виробництва молока
- Науково дослідні роботи щодо застосування малих вітроенергетичних генераторів ...

http://www.podlaskiedotacje.pl/index.php?a=efrr%2Fprojects&excel=&interesting=&idproject=&prioritytet=01&dzialanie=01.01&poddzialanie=0&tp=0&powiat=0&gmina=0&nameb=&namep=&dot=0&date_from=&date_to=&projektsbmit=Szukaj

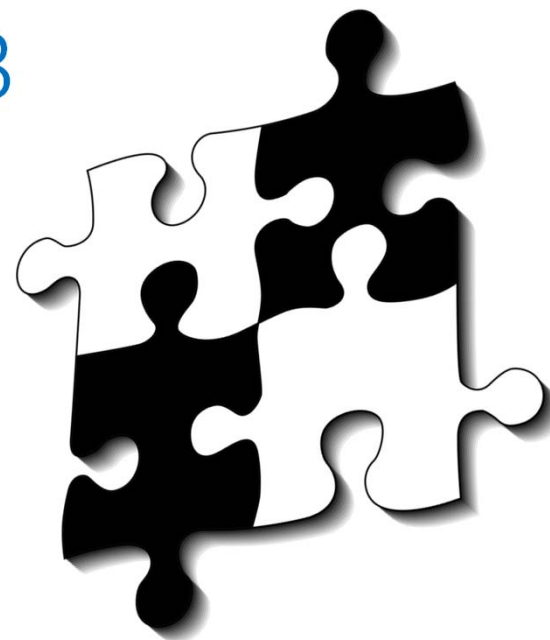
Приклади інвестиційних проектів на підприємствах, що підтримують регіональні і розумні спеціалізації:

- Науково дослідні роботи по оптимізації процесу переробки автомобілів з двигунами внутрішнього згорання у електромобілі
- Науково дослідні роботи по перевірці інноваційної концепції поводження з відпрацьованим електролітом свинцево-кислотних акумуляторних батарей
- Закупівля науково дослідної інфраструктури для космічної галузі
- Розробка системи моніторингу зварювання і лазерного зміцнення у режимі реального часу
- Проектування алюмінієвих стовпів освітлення на сонячній енергії з інноваційною системою фотоелектричної електроустановки, призначеної для використання у вуличних освітлювальних системах.

<https://rpo.slaskie.pl/lisi/nabory>

Джерела фінансування RIS3

- Національний бюджет
- Регіональні бюджети
- Співфінансування за рахунок місцевих бюджетів
- Співфінансування приватних промоутерів проекту
- Структурні фонди ЄС
- Спеціальні програми ЄС, наприклад, HORIZON 2020, COSME

Джерела фінансування RIS3 - багато і переважно завжди комбіновані

Поєднання джерел фінансування RIS3 (Польща)

На національному рівні:

Тематична мета 1 - підтримка наукових досліджень, технологічного розвитку та інновацій (наприклад, фінансування інноваційних рішень на підприємствах, у науково-дослідній інфраструктурі наукових організацій)

=

близько 10% бюджету
всіх тематичних цілей

На регіональному рівні (Підляське):

компоненти підтримки інноваційності та підприємництва

=

більш ніж на 30% від
загального бюджету
регіональної оперативної
програми

Відмінності і основні співвідношення PCP та RIS3

PCP є всеохоплюючою

RIS3 тематично
орієнтована та
входить до
регіональної
програми
розвитку

ВИСНОВОК:

**RIS3 може
бути
інтегрована в
CPR**

Питання та відповіді

- ?
- ??
- ???

Thank you! Дякую!